

POSTANOWIENIE

14 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 14 września 2023 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J. P.

przeciwko J. R.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej J. R.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z 26 kwietnia 2022 r., I ACa 228/22,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia odpisu niniejszego postanowienia pozwanemu do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w

art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 26 kwietnia 2022 r. (sygn. akt I ACa 228/22) pełnomocnik pozwanego J. R. oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłankach określonych przez art. 398⁹ § 1 pkt. 2 i 4 k.p.c.

Odnosząc się do zawartego w skardze kasacyjnej pozwanego wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz z zaprezentowanym uzasadnieniem powołanych przezeń przesłanek należy stwierdzić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, iż uzasadnienie takiego wniosku nawiązujące do instytucji przesądu, uregulowanej w art. 398⁹ k.p.c., stanowi jej dopełnienie. Jest to zatem obowiązek nałożony na skarżącego, polegający na wykazaniu argumentów przemawiających za tym, aby skarga kasacyjna została przyjęta do rozpoznania przez Sąd Najwyższy. Rzetelne uzasadnienie omawianego wniosku polega na zaprezentowaniu w skardze odpowiedniego wyводу jurydycznego, argumentów świadczących o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Takiego wyводу skarżący jednak nie zaprezentował. Wprawdzie podjął próbę wykazania przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. jednak ostatecznie zabieg ten nie przyniósł oczekiwanego przez skarżącego rezultatu.

Odnosnie do powołanej przez pozwanego przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. stwierdzić należy, że nie została ona wykazana przezeń w sposób dostateczny. Otóż przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego określenia, które przepisy wymagają interpretacji Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002

r., III CKN 570/01, Biuletyn SN, 2002, nr 7, s. 10). Ponadto konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do przeciwnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, niepubl., z 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, niepubl. i z 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07, niepubl.). Innymi słowy, wymaga się wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2023 r., I CSK 3274/22, niepubl.). Tych wymogów skarżący nie spełnił wskazując, że w jego ocenie zachodzi potrzeba wykładni art. 98 k.c., art. 103 k.c. oraz art. 740 k.c., bowiem w rachubę wchodzi wątpliwość, czy stan faktyczny ustalony przez Sądy obu instancji w przedmiotowej sprawie nie wywołał skutku w postaci niewłaściwego zastosowania norm „zakodowanych” w tych przepisach i błędnego uznania przez „[...] Sądy powszechne”, że pozwany działał w ramach umowy zlecenia zamiast stosunku pełnomocnictwa. Należy stwierdzić, że wprowadzie intencją pozwanego było wykazanie, że przesłanka art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. istotnie ma miejsce to konfrontując, w efekcie, zaprezentowane przez skarżącego wywody na okoliczność jej dowiedzenia oczywistym jest, że skarżący w istocie wdał się w polemikę z ustaleniami stanu faktycznego i oceną zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Skarżący w zaprezentowanej przez siebie argumentacji celem wykazania przedmiotowej przesłanki nie uwzględnił, że ma ona charakter publicznoprawny, a podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego. Należy zdecydowanie podkreślić, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową, bowiem jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia oraz dokonaną już oceną dowodów, również tą poczynioną przez „[...] Sądy powszechne”.

Nie została także wykazana przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżący stwierdził, że istnieje konieczność rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy naruszenia przepisów postępowania zwłaszcza art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., „polegającego na przejęciu przez Sąd drugiej instancji za własne ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań w tej kwestii, w sytuacji gdy zarzuty apelacji obejmowały przede wszystkim sprzeczność ustaleń sądu pierwszej instancji ze zgromadzonym materiałem dowodowym, co skutkowało tym, że nie tylko zarzuty apelacyjne w ten sposób nie zostały rozpoznane, ale nie została rozpoznana istota sporu”. W ocenie skarżącego treść zaskarżonego orzeczenia dotycząca istoty sprawy pozostawała w oderwaniu od zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz od powołanej podstawy prawnej rozstrzygnięcia, a przede wszystkim nie wykazano, czy, ewentualnie kiedy doszło do odwołania pełnomocnictwa przez powódkę. W tych okolicznościach skarżący upatrywał oczywistej zasadności swojej skargi kasacyjnej.

Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że zachodzi ona wówczas, kiedy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie kwalifikowanych uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym i oczywistym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. W rezultacie oczywista zasadność skargi kasacyjnej może wynikać tylko z oczywistych błędów sądu spowodowanych rażącym naruszeniem zasad wykładni lub stosowania prawa. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu

Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, niepubl.). Tymczasem zaprezentowany przez skarżącego wywód, o którym mowa wyżej, z ewidentnych względów, nie mógł odnieść skutku w postaci przyjęcia jego skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy, z uwagi na jej oczywistą zasadność. Twierdzenie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżący powiązał bowiem z zarzutem naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., którego naruszenie przez sąd drugiej instancji nie może być w ogóle przedmiotem kontroli w postępowaniu kasacyjnym ze względu na zakaz określony w art. 398³ § 3 k.p.c. (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2006 r., II UK 152/05, niepubl. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2006 r., IV CSK 100/06, niepubl.). Należy też wskazać, że brak szczegółowego odniesienia się do części zarzutów apelacji sam przez się nie uzasadnia zarzutu oczywistego naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. (tu także w zw. z art. 382 k.p.c.) przez sąd drugiej instancji, jeżeli z treści całości motywów pisemnych orzeczenia tego sądu wynika, że sąd wziął je pod uwagę i rozważył, wydając orzeczenie.

Wskazać, nadto, należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego - na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną - orzeczono na podstawie art. 98 § 1, §1¹ i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

[a]